

# Մ Է Ճ Մ Ռ Ի Ա Յ Ը      Հ Ա Վ Ա Տ Ի Ս

ՅԵՕՐՏԻՆԵՃԻԻ—ՍԷՆԷ

( 1871 )

ՆՈՒՄԵՐՈ 620

1787 ՁԻԼՀԻՃՃԻ Դ

ՄԷՃՄՌԻԱՅԸ ԻՆԷ ԲԱԼԳԱՄԷ Դ  
ՍԷՆԷԼ ԻՅԻ 150 ԴԲԸ  
ԱԼԹԸ ՄԻԼԸ 80 . . .

ՍԱԼԸ ՍԱՊԱՀ  
ՓԵՏՐՎԱՐ 9

ԻԷՆ ՄԻԼԸ 45  
ՏԱՆԷՆԻ 20 ԿԵՅԻԼԸ 40 ԳԱՐԱՅ

ԱԼԱՅՐԱՆԿԱ  
ՓԵՏՐՎԱՐ 21

ԱՍԻՔԱՆԷ ՓԵՏՐՎԱՐ 9

## ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

Հօնորա 13 փետր.

Ֆրանսիացիներ, միւթարէքէնին թէ-  
էխիր օլունմասընը թէքիֆ իթմիշէր  
տիր : Խմբերաթօր Կիյեօմ հազրէթէ-  
րի, պիղզաթ միլլէթ մէճլիսինի քիւ-  
շատ իշին, մարտ այրն իպթիտասըն-  
տա Պէրլինէ ազիմէթ պուլուրաճագ  
տըր :

Ֆրանսա 13 փետր.

Միլլէթ մէճլիսի, վիւքէլանըն թագ-  
տիմ իյէտիյի լայիհատա, Բաբանըն  
իգամէթկեհաշարընըն վէրկիտէն մու-  
աֆ օլմասընտ տայիր միւնտէրիճ պէն-  
տի, 139 րէյ գարըն օլարագ 204 արա  
իլէ գապուլ իթմիշ տիր :

Թունուս վալիլիյի ճանիպինտէն  
վարիտ օլան ճէնէրալ Հիւսէին բաշա,  
պուրայա վալ օլմուշ տուր :

Գիւքրէշ 14 փետր.

Միւտիւրանը սապրգատան Ժօրժ  
Կիկա, Մ. Լիւսօվիշ Սթաթ եէրինէ,  
վիէննա վէ Պէրլին վէ Բէթէրսպուրկ-  
տա Մէմէքէթէյն մուրաթիսասը նասպ  
ու թայեին օլմուշ տուր :

Մարսիլեա 13 փետր.

Մէճլիսի ումուժի տիւնքի կիւն  
Պօրտօտա թէճէմմիւ վէ թէշէքիւլ  
իթմիշ տիր : Պու կիւն վուգու պուլան  
մէճլիստէ, իւշ եիւզ մէպուս հազըր  
իտիլիր :

Մէպուսանլարտան Էքսէրիսի գը-  
րալլըգ թարաֆտարը պուլունույօր :

Մ. Թիէր, օն սէքիլ մահէլլէրտէ  
մէպուս ինթիսապ օլմուշ տուր : Օ-  
թուզ էյալէթին մէպուսլարը հէնուզ  
մալիւմ օլմամը տըր :

Հօնորատաքի գօնֆէրանս Գարա  
տէնիզին պիթարաֆլըղընը մէպտէճէ

գապուլ իյէմիշ տիր : Ինկիլթէրա  
Սաթրիա, վէ Բուուսիա, Կօնֆէրան-  
սըն հիւքմիւնիւ Թունաւտա վագը տէ-  
միր գաբուլարընա գատար թէհֆիզ  
իթմէք իսթէյօրար, լաքին Պապը ալի  
պուլնա մուգալէմէթ իտէյօր :

Մարսիլեա 14 փետր.

Մ. Ժիւլ Ֆալր, միւթարէքէնին  
թէէխիրինի Մ. Պիզմարգտան թալէպ  
իշին, ումուժի մէճլիս թարաֆընտան  
պա մէմուրիյէթ տիւնքի կիւն փարիսէ  
ալտէթ իթմիշ տիր : Կարիպալտի  
Մարսիլեայա վասըլ օլուպ, եարընքի  
կիւն Գաբրէլա ճէգրէսինէ կիտէճէք  
տիր :

Պօրտօ 13 փետրվար.

Մ. Ժիւլ Ֆալր պուրայա վասըլ  
օլտու, Կարիպալտի պու ախշամ պու-  
րատա պէքէնիյօր, պու կիւն մէճլիս  
իւք տէֆա թօրլանմը տըր, պուրա-  
տա իքի եիւզ մէպուս մէվճուտ իտի.  
մէճլիս թանդիմ իւղրէ օլուպ, քեա-  
թիպլէր նասպ օլմուշար վէ եարըն  
տալի թօրլանաճագ տըր :

Մ. Բիգար, Մ. Թիէր, Մ. Ժիւլ  
Ֆալր, վէ Մ. Կամպէթթա, Սէն—է—  
Օազ էյալէթինտէն վէ տիւգ տ'Օմալ  
տալի Օազ էյալէթինտէ ինթիսապ  
օլմուշար տըր :

Պօրտօ 14 փետրվար.

Փարիսին տալիլիյէ նազըրընըն  
պու կիւնքի թարիլիէ պիր գըլթա  
թահրիրաթընտա զէվաթը աթիյէ մէ-  
պուս ինթիսապ օլտուգու կէօրիւլ  
միւշ տիր : Վիքթօր Հիւկօ, Լուի  
Պլան, Էտկար Գինէ, Կամպէթթա,  
Կարիպալտի, Բօշֆօր, Տէլէսքիւլ,  
Սէսէ, Ժուանեօ, Շէօլէր, Ֆէլիքս  
Բիաթ, Հանրի Մարթէն, Կամպօն,  
Բօթիւօ, Տօրիան, Բան, Լօքրօա,  
Մալօն, Պրիսօն, Սօվաթ, Մարք,  
Տիւֆրէս, Պէրնար, Կըրբօ, Լանկ-

լօա, Ֆլօքէ, Վաշըրօ, ճէնէրալ Ֆրէ-  
պօլթ, Գլէմանս, Գուրնէ, Թիէր վէ  
Լիթրէ :

Պօրտօ 15 փետրվար.

Պու կիւն միլլէթ մէճլիսի ագտը  
իճթիմալինտէ, Գամարա 1849 սէնէ-  
սի գամարասընըն գանուլարընը գա-  
պուլ իթմիշ տիր : Բէյիսի մէճլիս  
պաղը էյալէթլէրտէն մէպուս ինթի-  
սապ օլունտուգունտան, մէպուսլու-  
ղու մէքքիւրտէն իսթիֆա իյէտիյինի  
հալի օլան Կարիպալտի մէքթուպու  
նու գրաւթ իյէմիշ տիր : Ժիւլ Ֆալր  
փարիս իլէ Պօրտօ հիւքիւմէթլէրինի  
սէլահիյէթ վէ հիւքմիւնի ումուժի մէճ-  
լիսէ թէսլիմ իթմիշ տիր : Լաքին հիւ-  
քիւմէթի մուվագաթէ, ասայիշին  
իպգասը իշին հիւքիւմէթի ճէտիտէ-  
նին թէշէքիւլինէ տէկին իճրայի մէ-  
մուրիյէթ իտէճէք տիր : Մ. Ժիւլ  
Ֆալր, միւթարէքէ միւտտէթինին  
թէէխիրի իշին սէմթի մէմուրիյէթինէ  
ալտէթէ միւսաաաթ թալէպ իյէմիշ,  
վէ միւմայիլէյին նութգու զայէթլէ  
թահսին օլունմուշ տուր : Բէյիս մէճ-  
լիսի գաբատըղը սըբատա, Կարիպալ-  
տի սէօզ իսթէյիպ, պիր նութգու  
միւնսար իրատ իյէտիքտէ, խայլի  
խալէճանը մուճիպ օլմուշ վէ պատէ-  
հու մէճլիս գաբանմը տըր : Ժիւլ  
Ֆալր պու ախշամ վէրսայլա աղիմէթ  
իտէյօր :

Պօրտօ 16 փետր.

Մէճլիսի ումուժի պու կիւն միւն-  
թալիսէպլէրի թաստիգ իթմէյէ տէ-  
վամ իյէմիշ տիր, Հօթ—Բէն իլէ Պա-  
րէն էյալէթլէրինին մէպուսլարը թաս-  
տիգ օլտուգտա, մէճլիսին քեաֆֆէի  
ագտլարը թէվէճճիւհ ալամէթլէրի  
կէօսթէրմիշ տիր : Օն եէտի էյալէթ-  
լէր ինթիսապլարընըն մազպաթալարը  
հէնո զ մէճլիստէն գապուլ օլունմա-  
մը տըր :

Եարնքի կիւն մէծիս, հիւքիւ-  
մէթի ճէտիտէյի թէսիս իտէճէյինի  
բէյիս պէյան իթմիշ տիր: Մէպուս-  
լար մէճիստէն չըդտըղլարընտա, է-  
հալի ետաշարն ճիւմհուրիյէթ պա-  
ղըմըշ տըր:

Լօնտրա 16 փետր:

Վէրպայլտան ալընան խապէլլէրէ  
նազարէն, Ֆրանսըղլարն էյալէթի  
ճէնուպիյէտէ քէմալը զայրէթլէ թէ-  
տարիքեաթը հարպիյէճէ զըյամ իյ-  
լէտիքլէրի վէ 1871 սէնէսինտէ էհա-  
լիտէն թահրիբի լաղըմ կէլէնէնէֆէրա-  
թըն շիմսիտէն օրտույա իտիալ իտիլ-  
տիյի անլաշըմըշ տըր: Տիւնքի կիւն  
Մ. տը Պիդմարգ, Մ. ժիւլ Ֆալրիլէ  
միւզաքէրէ էյլէտիքտէն սօղրա, միւ-  
թարէքէնին եալընը պէշ կիւն տահա  
թէմսիտինէ ըաղը օլմուշ տըր: Նա-  
բօլէօնուն իլաննամէսինէ փարիստէ  
ապա ըաղպէթ օլունմամըշ տըր: Գօնա-  
թիթիւսիօնէլ նամ զաղէթա Ալմանեա  
օրտուլարընըն փարիստէ տուխուլինէ  
զիյատէսիյէ մուլալէֆէթ կէօսթէր-  
մէքտէ տիր:

Լօնտրա 18 փետրվար:

Մէճիլի մէպուսան գուրա իլէ  
իթայի բէյ իյլէտիքտէն սօղրա, ին-  
կիլթէրա, Ասթըրիա վէ իթալեա սէ-  
ֆիլլէրի տէր հալ Մ. Թիէրին նէղտի-  
նէ կիտիպ Ֆրանսա հիւքիւմէթինի  
բէսմէն թաստիգ իթմիշ տիր:

Պօրտօ 18 փետր:

Ֆրանսա միլլէթ մէճիսի Մ. Թիէ-  
րին պաշ վէքիլ ինթիլիսապ իթալի  
իւզէրինէ, ինկիլթէրա վէ Ասթըրիա  
վէ իթալեա էյլլէրի միւշարիլէյէ  
բէսմէն փիլթիթայէ կիտիպ Ֆրանսա հիյ-  
եթի ճէտիտէսինի թաստիգ իթմիշ-  
լէր տիր:

Լա Թիւրքիյէ մախսուս թէլէկրաֆ  
տըր:

Վիէննա 18 փետրվար:

Ֆրանսա Պէլիօր գալէասը մէ-  
քասիմի միւթթէլիբիբի մուհարէպէ  
իւզրէ թէպլիմ օլունուպ գալէա տա-  
խիլինտէ պուլունան օն իքի պին նէ-  
ֆէր առաքիլ միւթթէհֆըզէի իպէհէ  
վէ միւհիմմաթլարը իլէ չըզըպ կիթ-  
միլլէր տիր:

### ՀԱՎԱՏԻՍԹԸ ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԹԷ

Կէլէն գեղտեմբեր այընն 31  
թարիխիյէ, Բօմառան եաղըտըղընա  
նազարէն, թարիլի մէզպուրտէն պիր  
կիւն էվլէլ վաթիգան սէրայընտա  
պիր տէշէթիլ գապիյէ վուգու  
պուլմուշ չէօլէ քի, Բաբա հաղրէթ-  
լէրինին իգամէթիկեհաշը օլան սէրայըն  
պիր թարաֆընա պիր երլաըրըմ տիւ-  
շէրէք, պու ֆէվգ էլատէ հարէքէ-  
թին սարսըլմասընտան եիւզ թանէ  
ճամ վէ տէօրթ քէօշէ թաշլար գըրըլ-  
մըշ: Ս. Բաբա հաղրէթլէրի պու է-  
յամտէ մէմուլին զայրի օլան իշ պու  
վուգուաթըն զուհուրի իշին զայէթ  
գօրգուպ ալթիւթ օլտուղընու տա-  
լիլէսի միւթթէհայիզանընտան պաղը  
քէսանա իֆատէ վէ պէյան էյլէմիշ  
տիր:

Գուրիէ տ'Օրիան:

— Էրմէնի Գաթօլիք միլլէթի պէյ-  
նինտէ թէքեաթուն իտէն մէսէլէնին  
հիւսնիւ թէսիլլէսի, վէ Հասուն է-  
ֆէնտինին աղլի իլէ, եէրէնէ տիկէր  
պիր բաթիլիքին նասպ վէ թայինի  
խուսուսունա տայիր, եալընը շու-  
սօն իւշ ոէնէ զարֆընտա, Պապը Ա-  
լիյէ արղ վէ թագտիմ գըրընան ար-  
զուհալ, վէ թագրիլ վէ լալիհալարըն  
ատէթի տէօրթ եիւզ օթուղ պէշ գը-  
թայա պալիղ ճէսիմ պիր ճիլա օլա-  
րագ, քեաթիլէսինին պու տէֆա պիր-  
լիքտէ պասըլըպ իլան օլունաճաղը ի-  
շիտիլմիշ տիր:

— Չըգան չարչամպա ախլամը  
պաղը խըրսըղլարըն պիր միւհէվէրաթ  
մազաղասընը սօյմուշ օլտուղլարընը  
պէյան իյլէմիշ իտիք, Գուրիյէ զաղէ-  
թասը տէի քի, մաղաղանըն պէքէսի  
եաղընընտա պուլունան պիր պաղ-  
գալա կիտիպ էրլինճէ անճագ պիր  
գաշ տագըղա կէշմիշ օլտուղու միւտ-  
տէթ զարֆընտա, օլ խըրսըղլը վու-  
ղու պուլմուշ օլտուղընու իգրար  
իթմէքտէ օլտուղընտան, խըրսըղլը  
մէզքիւրուն իճրասը իշին օլ գատար  
վաղըթ քիֆայէթ իտէմէտիյի էճիլ-  
տէն, մաղաղա պէքէսինին խըրսըղ-  
լար իլէ սէօզ պիլիլլինտէ պուլուն-  
տուղու շիւպհէսինէ զահիպ օլունուպ  
պէքէ հիւքիւմէթտէն տէրտէսթ ի-  
տիլմիշ տիր:

### Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ԲԱՆԱԼԻԲ ԲՆԱԿԱՆ ԵՐԵՆՈՒԹԻՅ

ՎԵՆԵՏԻԱ Ս. Ղաղար:

Ազգերնուս մէջ գիտութեանց ծաղ-  
կելուն ապացոյց կրնանք սեպել ու-  
սումնական գրոց օր ըստ օրէ գտած ընդու-  
նելութիւնը: Ներկայ հրատարակութիւն  
ալ որ Պրիւրը անգլիացոյն «բանալի»  
գիտութեան» գրուածքին ազատ թա-  
մանութիւնն է, եւրոպայի մէջ կրնան  
տպագրութեանց եւ յայլեւայլ լեզու  
թարգմանութեան պատիւն աւելցած է եւ  
մինչեւ այս օրս կը վնասուի իրեն պարզ  
եւ մէկին բացատրութեանց համար,  
րովք ամենուն մերձենալի կ'ընէ բնական  
երեւութից գաղտնիքները եւ իրենց օ-  
րէնքները: Չեր «բանալի» մէջ մասն  
մաս հրատարակելու, հիմա առանձին  
հատորի մը մէջ ամփոփած կ'ընծայ  
զայն հատարակութեան վեհակոյ Մի-  
թարեանց մամուլները: Գին 4½ ֆր:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՇՄԱՐԻ

ՎԵՆԵՏԻԱ

Ի տպարանի Ս. Ղաղարու

Անատու ճիւղարընտա հանի, Բիւ-  
կիան, Էրզրում վէ Ախլըզկա ճիւղար-  
ընտա պուլունան, աթիք էպիլլէրին  
օն իքի առէտ թասմիլլէրի, թէմիլ ֆ-  
թօղրաֆ իլէ չէքիլմիշ վէ մուլթասար  
սուրէթտէ տախի իյղահաթ վէրլիմ  
պու օն իքի թասմիլլէրտէն պաշլըճալ-  
լը, Էրզրում մէմէքէթի, Բինկիան քէ-  
րիւսիւ, Եփրատ չայը վէ սայրը պուլ-  
էմասիլ աթիք ճամիլէր վէ քիլիսէլէր  
լուպ, պուլարըն քեհասա զարաղը  
օն իքիսի պիր եէրտէ պաղը տէօրթ ֆ-  
րանգ վէ թէմիլ պաղըսը, ալթը ֆրա-  
ղա սաթըլմագտա տըր:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ՍԿՍՆԱԼ, Ի 1772 ԱՄԷ ԳՐԿԶԻՆ ՄԵԼՈՒ  
ՅԱՄՆ 1860

Հանգերձ կտրեւոր տեղեկութեամբ ե-  
ժամանակագրութեամբ երեւելի իրաց  
աշխատասիրութեամբ Աւետիս վարժա-  
պետի Պէրպէրեան:

ՅԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԼՈՒԹԻՒՆ ՂԱՅԻԹԱ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԼԳԵՆՏՅԱՆ

ՄԵԼՈՒԹԻՒՆ ԶԻՉԻԲ ԲԱՅԱՐԸ ՆՈՒՄԵՐՈՒ

ՃԵՄԵԹԵՎ ԻԼԵՏԵԹԵ ԹԱՊԵԱՆԷՍԻՆՏ